

موسسه / پژوهشکده / مرکز مرتبط: موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

عنوان: کاربرد مالچ پوششی در تولید گل محمدی *Rosa damascena* Mill. در زمین های دیم کم بازده کوهرنگ

یافته منتج از پروژه شماره: ۴۲-۲۴-۰۹-۳۳-۰۳۳-۱۲۳-۹۶۰ مدت اجرا: ۴ سال

مجری: حسین محمدی نجف آبادی رتبه علمی: محقق

آدرس الکترونیکی مجری: hmohamadi2000@yahoo.com

تعریف مسئله و اهمیت موضوع:

کشت گیاهان دارویی چندساله، می تواند با ایجاد پوشش در اراضی شیب دار، ضمن جلوگیری از سیلاب و فرسایش، در کاهش تبخیر و افزایش مواد آلی خاک نیز مؤثر باشد. استفاده بهینه از اراضی تحت مدیریت عشایر در مناطق مختلف جامعه عشایری، موجب افزایش بهره وری و درآمد عشایر خواهد شد. تولید گیاهان دارویی و فرآوری های اولیه، مانند بسته بندی و اسانس و عرق گیری، ارزش افزوده مناسبی را نصیب بهره برداران عشایر ساکن و یا در فصل کوچ و در مقاطع زمانی فصلی خواهد کرد. برخی گونه های گیاهی دارویی، گیاهان کم توقعی هستند که در طبیعت و در مناطق حاشیه ای و کم بازده رشد و عملکرد قابل قبولی دارند. بنابراین، به نظر می رسد گونه های مناسبی برای کشت در نظام های زراعی کم نهاده باشند، ضمن اینکه به دلیل مقاوم بودن به بیماری ها و آفات، تولید آن ها در نظام های کم نهاده از نظر اقتصادی توجیه پذیر است. یکی از گیاهانی که با قابلیت کشت در شرایط دیم، گل محمدی است. این گیاه در کم بارش ترین اقلیم استان، موفق به استقرار و تولید مناسب می شود. کاشت جمعیت برتر استان در این اراضی با بهره گیری از مالچ های پوششی برای افزایش عملکرد، از اقداماتی است که امکان دستیابی به اهداف اجتماعی و اقتصادی فوق را محقق می کند.

دستور العمل بکارگیری یافته در عرصه:

- ۱- انجام عملیات گودبرداری به ابعاد 50×50 سانتی متر و عمق ۸۰ سانتی متر و با فاصله های کاشت 2×3 متر بین گودها.
- ۲- استفاده از مخلوط خاک و کود پوسیده دامی در زمان کاشت نهال های گل محمدی.
- ۳- انجام عملیات آبیاری گل ها فقط در سال اول و با هدف استقرار پایه های کاشته شده.
- ۴- پاک سازی مزرعه گل محمدی از علف های هرز.
- ۵- صاف کردن سطح زمین مزرعه و اطراف نهال های کاشته شده با استفاده از شن کش.
- ۶- اعمال تیمار پوششی سنگریزه در زمین های مورد کشت گل محمدی به صورت دیم
- ۷- جهت اجرای پوشش سنگریزه در مزرعه دیم گل محمدی، این پوشش باید با ابعاد $1/5 \times 2$ متر ایجاد شود،

به شکلی که طول دو متری این پوشش در جهت شیب و طول دیگر نیز در جهت عمود بر شیب قرار گیرد. نهال کاشته شده گل محمدی، باید در پایین شیب در انتهای پوشش سنگریزه‌ای و دقیقاً در قسمت وسط قرار گیرد.

نتایج و مزایای حاصل از بکارگیری یافته در عرصه:

- ۱- عملکرد وزن تر گل محمدی در هکتار و در بوته و هم‌چنین، تعداد گل در واحد سطح و بوته در اجرای پوشش سنگریزه در مزرعه دیم گل محمدی بسیار بالاتر است.
- ۲- بیشترین و کمترین عملکرد وزن تر گل محمدی در سال سوم، به ترتیب ۱۲۷۴ و ۷۶۱ کیلوگرم در هکتار و مربوط به تیمارهای سنگریزه و شاهد می‌باشد.
- ۳- اعمال پوشش پلاستیک نسبت به عدم اعمال هرگونه پوشش، دارای عملکرد بهتری است و نسبت به تیمار سنگریزه و سنگریزه-پلاستیک عملکرد پایین‌تری دارد.
- ۴- مالچ پلاستیک که در بیشتر موارد در بین ردیف‌ها و فواصل کشت مستقر می‌شود، موجب هدایت آب باران به پای بوته می‌شود و همین عامل باعث می‌شود که در شرایط بارندگی محدود، نیز آب کافی برای رشد مطلوب در اختیار گیاه قرار گیرد.
- ۵- مالچ پلاستیک مورد استفاده در این روش، می‌تواند برای دو تا سه ماه در سال بر روی زمین مستقر شود و پس از اتمام بارندگی‌های بهاره، جمع‌آوری و برای استفاده در سال آینده در انبار نگهداری شود.
- ۶- کارایی مالچ سنگریزه، بیشتر از سایر پوشش‌ها است و علت آن هم این است که در هنگام وجود مالچ سنگریزه در زمان آیش و به‌خصوص در هنگام رشد گیاه، سطح خاک در زیر مالچ دارای رطوبت قابل استفاده برای گیاه اصلی است و نسبت به دو پوشش دیگر دارای کارایی بهتری است.
- ۷- در مناطق عشایری سنگ‌های ریز و درشتی در دسترس است که به راحتی می‌توان بدون صرف هزینه تحمیلی بر بهره‌بردار، از این سنگ‌ها برای اجرای کار بهره برد.

عکس/عکس‌های شاخص از یافته:

استفاده از مالچ پوششی سنگریزه و پلاستیک در مزارع دیم گل محمدی